

Laatst was ik een weekend op stap – toen het allemaal nog wat rustiger was met corona. Naar het bos. We sliepen zelfs in een huisje in het bos. Heerlijk, geen nachtelijke treinen aan je hoofd, dacht ik. Nou, als je denkt dat het in een bos rustig is, dan heb je het goed mis. In de lente kwetteren en tsjilpen alle vogels van het bos vanaf het moment dat de zon nog niet eens op is. En nu, in de herfst, was er vlakbij een specht. Ja, een specht. Daar wordt op de deur geklopt, wie zal dat zijn... Wat een wild geraas was dat! En spechten zitten ook bij ons in de wijk. Ik heb ze zelf gehoord.

Om het ons extra moeilijk te maken (denk ik soms), zijn er zes soorten spechten in Nederland. De grote bonte specht komt het meest voor, maar je hebt ook een middelste en een kleine bonte specht. En je hebt een groene specht, een zwarte specht en een draaihals, maar die laatste is een beetje het buitenbeentje van de familie. Als enige van alle spechten vertrekt hij in de winter naar Afrika, hij maakt niet eens een eigen nest, maar breekt in bij een ander vogelpaar en hij leeft òf op de grond, òf heel hoog in de bomen. Maar als je

als vogelaar een draaihals gespot hebt, nou, dan hoor je er echt bij, zo zeldzaam is hij.

Terug naar de grote bonte specht (*Dendrocopos major*). Het is een opvallende vogel. Ongeveer 25 cm groot, zwart-wit, maar met een rood broekje aan. Het mannetje heeft ook nog een rode vlek op zijn achterhoofd en jongen dragen een rood petje. De hele dag zijn spechten aan het roffelen, hame-ren, tikken en drummen op takken en stammen van bomen. Dat doen ze natuurlijk niet voor de grap. Er is altijd wel een gegronde reden voor dat lawaai: je moet een hol uithakken in de boomstam, je zoekt een lekker hapje dat verstopt zit onder het schors, je laat een concurrerende specht even weten dat dit toch echt jouw boom is, of je roept je vrouwtje.

Een mens zou er hoofdpijn van krijgen. Maar de specht niet. Die is er speciaal voor gemaakt om de hele lange lieve dag te timmeren met zijn snavel. Die is dan ook van zeer geharde hoorn en heeft een sterke beetelvormige punt. Om de klappen op te vangen heeft de specht een extra dikke schedel. En hij heeft een set schedelspijeren die vastzitten aan zijn snavel. Dat vangt heel wat geweld op, net als het sponsachtige bindweefsel tussen snavel en schedel. De dikke nekspieren fungeren als een soort schokdempers. Dan staat de specht ook nog eens heel stevig op klauwen met twee tenen voor en twee achter. Tot slot geeft de stijve staart een extra anker. De arme torretjes, rupsen, mieren, spinnen en andere insecten hebben geen schijn van kans tegen de kleverige tong van wel tien centimeter.

Vanaf begin april moet er gebroed worden. Elk jaar maakt de specht een nieuwe nestholte, uitgehakt in het hout door man en vrouw. Verder maakt het vogelpaar zich niet druk om de inrichting van het huis. De vijf of zes crème witte eieren worden gewoon op het hout gelegd. Beide vogels broeden, maar dat duurt niet lang, want al na een dag of tien komen de jongen uit. Ze zitten wel nog drie weken in het nest en dat is de tijd dat er extra gehamerd en getimmerd moet worden door de beide ouders: kinderen hebben immers altijd honger. Maar als ze dan eenmaal uit het nest zijn, vinden de ouders dat hun werk er na

nog eens tien dagen extra, wel opzit. Dan gaan de jonge spechten zelf aan het werk. Waarmee? Met roffelen, timmeren en drummen op de takken en de stammen van de bomen.

In de winter hebben spechten het niet altijd gemakkelijk. Net als andere vogels hebben ze graag een extra hapje van ons, mensen. Ze eten ook wel

van voedertafels, maar het is leuk en echt niet moeilijk om een spechtenblok voor in de tuin te maken. Spechten zijn dol op vogelpindakaas. Neem een blok hout en boor daar een stel gaten in van vier of vijf centimeter diep. Die stop je vol met vogelpindakaas. Dan een stevige haak in het hout en met een touw bevestig je het blok in een boom. Succes gegarandeerd!

